No 1902 — 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des [illegible]. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de [illegible] ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk. *Brieven*, [illegible] enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer Courant [illegible].

DONDERDAG, 28 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen [illegible] cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 27 Julij.

Het hoofdartikel in het voorlaatste Nommer van de *Amsterdamsche* is leerzaam. Of al het leerzame wat daarin vervat is, met de waarheid overeenkomt, zal eene nabijzijnde toekomst leeren.

Het artikel draagt ten opschrift: *Het oordeel van het Handelsblad over de medegedeelde diplomatieke stukken, betreffende de Roomsche kwestie.* Van hatelijkheden en personaliteiten, bepaaldelijk tegen het door de *Amsterdamsche* zoo benijde *Handelsblad*, van zulke hatelijkheden en personaliteiten, als welke men tot dus verre slechts gewoon was in de *Fakkel* aan te treffen, loopt het stuk over: desniettemin, — of daarom nog te meer? — gelooven wij dat eene andere pen dan die der gewone redakteuren van de *Amsterdamsche* tot de zamenstelling van het artikel in quæstie bijgedragen heeft.

Dat gelooven wij niet op grond van eene enkele uitdrukking, onbedachtelijk welligt, aan de pen van den auteur van dit artikel ontvallen, op grond van eene uitdrukking, bijv. als deze: »ONZERZIJDS *wordt van de zaak tegenover den Kardinaal afgestapt*," waardoor de *Amsterdamsche* als vereenzelvigd wordt met de regering; wij hebben voor onze veronderstelling andere gronden, en wel zulke gronden, dat onze veronderstelling een hoogen graad van zekerheid verkrijgt.

De auteur van het artikel in de *Amsterdamsche* beijvert zich namelijk, in een schitterend licht te plaatsen de uitnemende diensten door het tegenwoordig ministerie, op diplomatiek terrein, in, wat hij dwazelijk noemt, de »Roomsche kwestie," bewezen. Veel van het te dien einde met geene geringe zelfvoldoening in het midden [illegible], als ijdele, voor de gaanderijen bestemde, snoeverij in het midden gelaten blijven; 't is niet meer waard dan een glimlachje. Maar, te midden van al dat snoeven, worden enkele puntjes even door hem aangestipt, die den opmerkzame leeren kunnen, tot welke rezultaten het ministerie, door middel van diplomatieke onderhandelingen, wenscht te geraken. En daar nu de auteur van het artikel, waarvan sprake is, ongetwijfeld geacht moet worden, niet dan met kennis van zaken die puntjes aangestipt te hebben, zoo meenen wij aan dat artikel een officieel karakter niet te mogen ontzeggen, en er althans met eenige volledigheid melding van te moeten maken.

[illegible] dan, wat uit het artikel in de *Amsterdamsche* af te leiden is en afgeleid moet worden, door elk die lezen kan:

1° de regering »heeft het vooruitzigt, dat eene *nadere* wijziging in den eed alle bezwaren, daaruit voortgesproten, zal doen ophouden;"

2° de regering is »omtrent de zetels der Bisschoppen van Utrecht en Haarlem in uitleggingen en in wederkeerige gedachten-wisseling getreden, *die regt geeft om te hopen* dat ook dit belangrijk punt ten genoege van al de betrokkene partijen zal kunnen worden geregeld."

Deze zijn derhalve de beide punten, waaromtrent, volgens het artikel in de *Amsterdamsche*, de regering met den H. Stoel langs diplomatieken weg onderhandelt: »zij heeft het vooruitzigt eene *nadere* wijziging in den bisschoppelijken eed" te verwerven en meent reeds »het regt te hebben om te hopen," dat zij eene nieuwe »regeling" ten aanzien »van de zetels der bisschoppen van Utrecht en Haarlem" zal kunnen uitlokken.

Alvorens verder te gaan, bepalen wij eerst nog onze aandacht bij hetgeen het veelbeteekenend artikel in de *Amsterdamsche* nopens den bisschoppelijken eed en de door onze regering geëischte nieuwe regeling omtrent de genoemde bisschoppelijke zetels vermeldt.

Nopens den eed zegt de auteur, naar aanleiding van de laatste openbaar gemaakte nota van onze regering, »dat die eed, ofschoon eenigzins verbeterd, nog niet geheel en al door onze regering kan worden goedgekeurd." »Het formulier, dat voor de Iersche bisschoppen in 1791 door den Paus zelven is vastgesteld," komt haar veel aannemelijker voor. Men mag daaruit opmaken, dat de regering bij den H. Stoel werkzaam is, opdat hij dat eedsformulier van 1791 aan de Bisschoppen in Nederland voorschrijve. »Er schijnt reden te verwachten", zegt het artikel in de *Amsterdamsche*, dat dit punt te Rome zal verkregen worden."

Nopens de nieuwe regeling omtrent de genoemde bisschoppelijke zetels vernemen wij verder: »dat de regering hare beste pogingen aanwendt, om eene vrijwillige *verbetering der begane fout* te doen plaats hebben," en wijders, dat, in 't algemeen genomen, de regering »*met voordeel*" werkzaam is.

Ten aanzien van de revelatien betreffende de op dit oogenblik tusschen de Nederlandsche regering en den H. Stoel gevoerde onderhandelingen, in de *Amsterdamsche* gedaan, zullen wij eene enkele aanmerking ons veroorloven. Vooraf echter onderwerpen wij aan het oordeel van allen, die de kieschheid, bij alle diplomatieke onderhandelingen gevorderd, op prijs weten te stellen, de vraag, in hoe verre het te vergoelijken is, dat door een blad, hetwelk, te regt dan of ten onregte, voor een half-officieel orgaan doorgaat, ter openbare kennis worden gebragt de punten van onderhandeling en de kansen van slagen, welke men bij de nog niet afgeloopen onderhandelingen meent te hebben? Wij gelooven dat door alle bevoegden een streng afkeurend antwoord op deze vraag behoort gegeven te worden.

Maar nog strenger moet het afkeurend oordeel zijn, wanneer, gelijk hier het geval is, bij nog niet afgeloopen onderhandelingen, in een half-officieel orgaan, de punten van onderhandeling geformuleerd worden in termen, beleedigend voor een der onderhandelende partijen, en in de hoogste mate onregtvaardig bovendien. Van zulke termen toch schroomt de auteur van het artikel in de *Amsterdamsche* niet zich te bedienen. Beleedigend is het, ter gelegenheid van de gewenschte *nadere* wijziging in den eed, te zeggen dat de eed ofschoon eenigzins *verbeterd*, nog niet geheel en al door onze regering kan worden goedgekeurd." Die regering had het regt te verzoeken *niet* te vorderen, dat ten aanzien van den eed eenige wijziging door den H. Stoel toegestaan werd. Bragt de H. Stoel daarin eenige wijziging tot stand, hij deed het geheel onverpligt en uit bloote welwillendheid — eene welwillendheid, die door onze regering hoog behoort gewaardeerd te worden. Doet zij dat niet; spreekt zij van het onverpligt toegestane met kleinschatting — wij vragen het, of zulk een gedrag dan niet eenigzins de palen van betamelijkheid te buiten gaat? of het niet eenigzins beleedigend is? of het niet die onderhandelende partij, welke er zich aan schuldig maakt, onder de verdenking brengt van zich te beschouwen als meester van het terein, waarop zij slechts onderhandelt voor den vorm, maar waarop zij eigentlijk eischen mag en als van een verslagen vijand, onderwerping mag vorderen? Wij gelooven, dat al wie niet vreemdeling is in de diplomatie, onze beschouwing deelen zal.

Nog strenger echter moet het oordeel zijn over de uitdrukkingen, waarvan gebruik wordt gemaakt in een blad, dat het half-officieel orgaan van het ministerie te zijn geacht wordt, [illegible] welke houding de regering [illegible] nieuwe "regeling" omtrent de [illegible] Utrecht en van Haarlem te verwerven. [illegible]gen zijn niet slechts beleedigend: zij bewijzen dat men zich niet ontziet ten overstaan van den H. Stoel de onregtvaardigste verwijten geldend te maken. Aldus heet het toch in de *Amsterdamsche*: »De regering wendt hare beste pogingen aan, om eene vrijwillige verbetering der BEGANE FOUT te doen plaats hebben." Der begane fout! Wie heeft eene fout begaan? Is het de H. Stoel? Was hij geregtigd te doen wat hij gedaan heeft en heeft hij iets anders gedaan dan dat, waartoe hij op de plegtigste en heiligste wijze geregtigd was verklaard? Stond het hem niet vrij te Utrecht en te Haarlem bisschoppelijke zetels op te rigten? Was te dien opzigte zijne vrijheid beperkt? Zoo ja, men toone het aan. Zoo neen, wat durft men dan spreken van vestiging der zetels te Utrecht en te Haarlem als van eene door den H. Stoel *begane fout?* Is dat niet de grofste en de beleedigendste miskenning van het onmiskenbaarste regt van den H. Stoel? En is het niet zeer vermetel, — wij zouden ons van eene hardere uitdrukking mogen bedienen, — op zulk eene beleedigende miskenning van wat regt is, de veronderstelling te durven bouwen, dat de H. Vader »vrijwillig" zal terugkomen op wat regtens is?

Wat, overigens, die veronderstelling aangaat, en de »vooruitzigten" der regering, dat »zij regt heeft om te hopen", en die andere beweering, »dat ze met reden schijnt te verwachten", en, ten slotte, die laatste beweering, dat er »*met voordeel*" gewerkt wordt — wij ontveinzen het niet, dat wij over de stoutheid dier assertien verbaasd staan. Op welke gronden de regering de verwachting, de vrij stellige verwachting durft uitspreken, dat hare diplomatie te Rome doel zal bereiken, is ons onbekend. Heeft zij echter daartoe grond, dan moet men zeggen, dat de heer Lightevelt zonder slag of stoot te Rome de zege behaald heeft. Den 25 Junij is het artikel in de *Amsterdamsche* verschenen; den 12 was de heer Lightevelt te Rome gearriveerd. Brieven tusschen Rome en den Haag blijven gewoonlijk negen dagen onderweg. In vier dagen tijds zou dus de heer Lightenvelt tot zulke rezultaten gekomen zijn, dat hij aan onze regering de verzekering mogt geven »dat zij regt heeft om te hopen," »dat zij mag verwachten, »dat zij mag beweeren dat er »*met voordeel*" gewerkt wordt. Dat is wat vlug en weinig overeenkomstig met de gewone *allures* der Romeinsche diplomatie, en voorhands meenen wij dan ook *alle geloof* aan de stoute affirmatien van den auteur van het artikel in de *Amsterdamsche* te moeten ontzeggen. Wij gelooven, dat het Nederlandsche publiek voorzigtig zal doen met ons voorbeeld te volgen. Voorshands meenen wij, op de gronden boven aangevoerd, te mogen vasthouden aan de beweering, dat, zeer vermoedelijk, in de zaak in quæstie door den H. Vader nog geene beslissing genomen is, en dat het even min waarschijnlijk is, dat er nu reeds grond zou zijn tot het aanheffen van het triomflied, in de *Amsterdamsche* gezongen. Wij zouden zelfs geneigd zijn te gelooven, dat juist het omgekeerde van hetgene de *Amsterdamsche* hoopt en verwacht waar is, en dat voormeld artikel der natie slechts eene bittere teleurstelling voorbereidt.

Maar hoe dan te verklaren, dat nu reeds dat minstens voorbarig triomflied aangeheven wordt? Ter beantwoording van die vraag kunnen mogelijk dienen de volgende woorden uit eene Rotterdamsche korrespondentie aan de *Emancipation belge* dd. 2 Junij ll., welke terstond door ons *ad notam* zijn genomen:

»Vous le comprendrez, quand vous aurez appris que le gouvernement ne tient pas absolument à obtenir des résultats positifs. Le manque de résultats positifs, dans sa manière de voir, lui sera tout aussi utile. Car, M. Lightenvelt de retour, sans avoir subordonné le Pape à M. van Hall, le gouvernement pourra déclarer ouvertement, qu'il a été le premier à offrir une main de reconciliation au Saint-Siége, mais que le Saint-Siége, de son côté, a été inabordable et intraitable, [illegible] refusé de concourir, pour sa part, au [illegible] calme des esprits et de la [illegible] des diverses communions religieuses, et qu'en conséquence le gouvernement est fortement obligé par le mauvais vouloir du Saint-Siége d'agir seul pour remédier à l'état actuel des choses. Il se peut qu'en agissant entièrement à sa tête, le gouvernement manque involontairement, sous un rapport quelconque, aux droits des Catholiques. La faute n'en sera pas au gouvernement, mais au Saint-Siége seul, qui aura refusé de s'entendre avec des hommes d'une si bonne volonté que les membres du Cabinet de la Haye. Au Saint-Siége donc, toute la responsabilité de ce qui sera arrêté dans la suite.

»Il est inutile de vous faire observer tout le parti, qu'un gouvernement comme le nôtre peut tirer des efforts infructueux de M. Lightevelt. Ils lui fourniront l'occasion de fulminer de nouveau contre Rome, à cause de son opiniâtreté et de son esprit de résistance à tout ce qu'on veut tenter, afin de faire cesser la discorde qui déchire notre pays. L'agitation antipapiste, qui seule soutient le gouvernement, en obtiendra de nouveaux aliments."

dat is:

»Gij zult het begrijpen, wanneer gij weet dat het gouvernement er volstrekt niet op staat om positieve rezultaten te verkrijgen. Volgens zijne wijze van zien, zou het niet verkrijgen van positieve rezultaten, ook tot een nuttig gebruik kunnen dienen. Want komt de heer Lightevelt 't huis, zonder dat hij er in geslaagd is den Paus tot des heeren van Hall's onderdanige dienaar te maken, dan kan het gouvernement ruiterlijk verklaren, dat hij de eerste geweest is om aan den H. Stoel de hand van verzoening te bieden, maar dat de H. Stoel van zijn kant, van niets heeft willen weten en onhandelbaar is gebleven; dat deze geweigerd heeft om zijner zijds iets bij te dragen, dat dienen kan, om den vrede te herstellen en de ontruste gemoederen der onderdanen van verschillende geloofsbelijdenis tot bedaren te brengen, zoodat het gouvernement wel gedwongen is door den kwaden wil van den Heiligen Stoel, om geheel alleen den tegenwoordigen staat van zaken op beter voet te brengen. Nu kan het ligt gebeuren, dat het gouvernement, uit wat oorzaak dan ook, zich onwillekeurig vergrijpt aan de regten der Katholieken. Maar die schuld zal het gouvernement niet dragen, maar wel de H. Stoel, die immers geweigerd heeft zich te verstaan met menschen die zoo goed gezind zijn, als de leden van het Haagsche kabinet. Van alles wat er in 't vervolg zal gebeuren, komt de verantwoordelijkheid alleen neêr op den H. Stoel.

»Het is onnoodig u te doen opmerken wat al partij een gouvernement als het onze zal weten te trekken van de onvruchtbare pogingen van den heer Lightevelt. Het zal er aanleiding uit nemen om op nieuw tegen Rome los te branden, wegens zijne stijfhoofdigheid en zijn geest van weerstand tegen alles wat men in 't werk wil stellen om de tweedragt te smoren, die het land verontrust. De anti-papistische agitatie, die het gouvernement alleen op de been houdt, zal er meer voedsel door krijgen.

Het artikel van de *Amsterdamsche* schijnt alléén geschreven met het oog op dat doel. Daarom hebben wij ons gehaast dat te ontmaskeren en er bij te voegen, dat wij het aanwenden van zulke middelen niet vreezen. Er zijn zwaarder stormen over ons hoofd gegaan, dan de sluwe politiek, die thans Nederland onteert, ons voorbereiden kan.

Zoo zal men dan nu trachten over te gaan tot de zoogenaamde verbetering van de *verdrukkingswet*. Hoe men beproeven zal daartoe te geraken is nog een raadsel. Het zal eene moeijelijke kunstbewerking zijn, om aan de doodgeboren vrucht van de monstrueuze April-vereeniging eenig vertoon van leven te geven. Wij hebben wel eens dergelijke proeven met eenig oogenblikkelijk welslagen zien nemen op kikvorschen, padden en ongedierte. Maar op gedrochten van wetgeving, om ze gebruikelijk te maken voor redelijke vrije schepselen Gods, dat nooit. Nog onlangs, 't is slechts een paar jaren geleden, zagen wij den grooten *prestidigateur* van de anglikaansche onverdraagzaamheid, Lord Russell aan het werk. Hij werd dapper ondersteund door eene groote meerderheid van gedienstige medestanders in de beide Parlementshuizen. Er werden dagen, weken en maanden besteed, om der wrange vrucht van godsdienstigen haat, uit nijd en afgunst geboren, en dood ter wereld gekomen, door velerlei kunstbewerking leven te geven. Schier al de knappe lui van het vak boden elkander de hand, om de met wanhopige inspanning ondernomen proef goed te doen uitvallen. Wijziging, weglating, verbetering werd aangebragt, waar zulks na rijp beraad en langdurige beraadslaging nuttig was bevonden. 't Was alles boter aan de galg. Toen eindelijk het produkt van zoo veel wijsheid en kracht der wereld werd ingezonden, om er te leven en te werken, bleek slechts de onmagt van de wonderdoeners. Het voortbrengsel hunner magtige wetenschap, zoodra het te voorschijn trad, bleek slechts te zijn een belagchelijk monster, dat de wereld in spot deed uitbarsten. 't Was met triomfant gejuich, schoon levenloos, uit de handen der operateurs gekomen, en werd met stille trom van de moederschoot gebragt naar den grooten grafkelder, waar de Engelschen hunne verstorvenen bewaren onder de van ouderdom versteende monumenten.

Wij verwachten niets beters van de kunstvertooning, die onze *prestidigateur*, naar het voorbeeld van den Engelschen, gaat ondernemen.

De *Arnhemsche Courant*, die dezer dagen menig belangrijk artikel leverde, schrijft het volgende over de politiek van ons ministerie:

»Het ministerie Donker-van Hall tracht nu een ontwerp door te drijven, dat, zoo als een blad zijner partij getuigt, *alle* kerkgenootschappen, christelijk of onchristelijk, roomsch of onroomsch »gelijkstelt," door *gelijke* ondergeschiktheid en onderworpenheid aan het Gouvernement; dat, gelijk hetzelfde blad te regt zegt, *voortdurend* den toestand van »*alle* godsdienstige gezindten in Nederland" maakt tot eenen toestand van gelijke onderwerping aan de inmengingen, tusschenkomsten, al of niet erkenningen al of niet goedkeuringen en medewerkingen van *het Staatsgezag*.

»Is dit, wat men wilde en wenschte bij de manifestatiën tegen het ultramontanisme? Dacht men, bij de adressen en protesten tegen de aanmatigingen der Pauselijke allokutie, dacht men toen in de verte, aan het Gouvernement zulk een officieel kerkgezag op te dragen? Bedoelde men, aldus tegen den Paus beschermd en gewaarborgd te worden, dat men daarvoor alle kerkelijke vrijheid, alle eigene kerkgenootschappelijke autonomie, alle eigene zelfstandigheid en regtszekerheid zou ten offer brengen, aan de willekeurige opvattingen en toepassingen van alle opvolgende besturen in Nederland?

»Wanneer men uit het ontwerp neemt de, alle kerkgenootschappen *evenzeer* bedreigende, bepaling van het tweede lid van art. 6, *terugwerkende* tot »den 3 November 1848," wat blijft er dan in het geheele ontwerp over, dat de bisschoppelijke inrigting, dat de ultramontaansche allokutie raakt?

»Het ontwerp moet dienen om de onroomsche Nederlanders te beschermen en te verdedigen tegen de aanmatigingen, die de Paus zich in de allokutie tegen hen veroorloofd heeft. En nu de heer van Hall zelfs geene tittel of jota in die allokutie heeft kunnen veranderd of »opgehelderd" krijgen, nu de bisschoppelijke inrigting van het katholiek kerkgenootschap reeds een erkend, bestaand en werkend feit is, welke bescherming, welke verdediging kan men nu vinden in een ontwerp, dat alleen strekt om, met miskenning van letter en geest der Grondwet, alle kerkelijk bestaan, alle godsdienstoefening afhankelijk te maken van de al of niet goedgunstigheid der Regering?

»Het is van belang, op deze verandering van taktiek van het ministerie acht te geven. Als dit ontwerp wet wordt, hebben de protesterende, adresserende en manifesterende onderdanen niets anders verkregen, dan dat zij boeijen voor zich zelven gesmeed hebben. Laat een roomschgezind ministerie eenmaal aan het bewind komen, het ultramontaansch beginsel zal een officieele hefboom verkregen hebben over de onroomsche kerkgenootschappen, zoo als geen niet-inmengend, niet-tusschenkomend, niet medewerkend ministerie er ooit een verkrijgen kan. Laat een Groeniaansch ministerie het roer in handen nemen, men zal dan de vruchten smaken van al wat een staatsgezag doen en verhinderen kan, dat den »aard der kerk" en de »strekking der leer," tot maatstaf van al of niet toelating neemt.

»Het ministerie Donker-van Hall tracht, en moet in zijn »algemeen belang" trachten, de anti-katholijke beweging te exploiteeren, om zijn ontwerp door te drijven, gelijk het die geëxploiteerd heeft, om zijne eigene politieke kleur troef te maken. Maar dit ontwerp is evenzeer *anti-protestantsch* als *anti-katholiek*, en gelijkelijk inkonstitutionneel en ongrondwettig. Het zoekt de aandacht bezig te houden met het onderwerp der *regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen*, en daardoor af te leiden van zijne nederlagen te Rome en zijne teleurstelling bij de onmogelijkheid om te volvoeren, wat het met zooveel ophef op zich nam. Het tracht nu zijne verantwoording te dekken, door behendig een ander ontwerp onder te schuiven in de plaats van dat, waaraan het zich zoo onvoorzigtig gewaagd heeft. De troonrede erkende nog uitdrukkelijk, dat de reden van aanzijn van dit ministerie was, aan de in »hun *nationaal gevoel* geschokte" en over »hunne *teederste belangen* verontruste" onderdanen, voorziening te geven »tegen *het voorwerp hunner bekommering*." Het ministerie heeft dit *niet gedaan*; het ministerie heeft dit niet *kunnen doen*. De Bisschoppen zijn en blijven; de ultramontaansche allokutie is en blijft ook. Maar het ministerie zal, om toch iets voor de in »hun nationaal gevoel geschokte" en over »hunne teederste belangen verontruste" onderdanen te doen, de kerkgenootschappen, waartoe die onderdanen behooren, verpligten, in hunne kerkelijke aangelegenheden niets te doen, zonder inmenging, tusschenkomst, erkenning en goedkeuring van het Gouvernement. *De voorziening* die het ministerie Donker-van Hall hen wel wil verschaffen is eene voorziening *tegen hunne eigene grondwettelijke regten en vrijheden*."

Intimidatie hier, grootspraak daar, vleitaal ginds, bedreiging elders, lastertaal weer op eene andere plaats — ziedaar de middelen, waarvan onze tegenstanders zich bedienen om tot hun doel te komen. Van onbeschaamde lastertaal deelen wij hieronder een proefje mede uit het laatste Nommer van het *Goudsch Kronykske*:

»Het verblijdt ons dat, ook bij het grootste deel der Roomsch Katholieke bevolking, een geest van orde en rust gewoond heeft, maar *'t smart ons dat hare geestelykheid*, die eerst in 't openbaar het stilzwijgen bewaarde, toen echter in stilte *om de gemeente op te zetten, allerlei leugens verzon en allerlei laster verspreidde*; en dat zij nu naar wij vernemen, opkomt tegen het bij de Tweede Kamer ingediende wetsontwerp en hierin haar goed regt handhaaft, maar dit weder doet, naar men zegt, *in schimpende woorden met dreigende taal*. Wij hopen vooral dat, als algemeen van hare zijde adressen zullen ingediend worden, zij hiermede dezelfde openbaarheid in acht nemen zullen, die van onze zijde is aangewend."

Men leest in den *Nieuwen Noord-Brabander*:

Godsdienst-aangelegenheden.

»De *Amsterdamsche Courant* treedt in het strijdperk met *de Tijd*. Wij laten het gerust aan *de Tijd* over, den kamp vol te houden; maar wij vermeenen niettemin het regt te hebben te onderzoeken, welke wapens zoo al gebezigd worden.

»En dan hebben wij verbaasd gestaan over de inleiding, waarmede de *Amsterdamsche* in het perk treedt, om te betoogen, dat die *onnoozele* Courant geen half-officieel blad is. De *fijne* zegt: »Wij betuigen nog»maals..... dat wij in geene heel of half-officieele »betrekking tot het ministerie staan, ofschoon wij (let wel op geachte lezer) »daarom onze kolommen niet zul»len sluiten, wanneer wij mededeelingen mogten ont»vangen, die de tegenwoordige bewindslieden aan ons »mogten willen doen."

»Kan men immer grooter kuiperij bedenken?"

Eenige bladen berigten, »dat de Paus eene belangrijke wonde heeft bekomen, doordien Z. H. zich tegen een vaatwerk met heet water heeft gestooten."

Het berigt is juist, dat de H. Vader, bij het nemen van een voetbad, eene ligte verwonding aan den voet heeft bekomen. Dit heeft echter plaats gehad in het begin van deze maand, en wij hebben alle reden om te gelooven, dat de ontvangene verwonding reeds zoo goed als hersteld is.

Naar men verneemt zal de vermaarde luchtreiziger Lassaigne bij zijn herhaalde opstijging alhier ter stede, vooraf eenige karrikaturen de lucht laten inzweven.

Welke zijn die?

Dus vraagt men elkander met immer klimmende belangstelling, in dezen tijd van zoo velerlei karrikaturen.

Maar niemand antwoordt, alsof er ook reeds tegen het systeem van openbaarheid een monsterwet was op 't papier gekrabbeld.

Zelfs het thans ook half-officieele orgaan van den heer Lassaigne (de van ouds vermaarde *Amsterdamsche Courant*) doet er het zwijgen aan toe. Men ziet dat orgaan der publieke vermakelijkheden wel het vuur uit haar oude mullen loopen om »uit een wetenschappelijk oogpunt" de menschen naar het Drilveld te lokken; men ziet welligt de verwondering der allerverwonderlijkste Courant telkens hooger stijgen voor [illegible] ballon-geestdrift, maar van de verrassing, die het publiek door de karrikaturen bereid wordt, rept ze geen woord. Reeds hebben sommigen al weder aan eene mystifikatie gedacht, die men uit den Haag te Amsterdam zal spelen, zoo is men sedert April aan het mystificeeren gewoon geraakt.

Wij meenen echter te kunnen verzekeren, dat het ditmaal gemeend is, en dat werkelijk op het Amsterdamsche Drilveld iets gegeven zal worden, dat in staat zal wezen, om alle geschokte en onwillekeurig gewonde gemoederen te bevredigen.

De Haagsche klerk voor het *Journal des Débats*, dat door de Nederlandsche regering *als* [illegible], voor de zomermaanden ook als half officieel orgaan schijnt gehuurd, die klerk meent goed verstaan te hebben, dat de heer van Hall met zijn kunstbroeder Lassaigne is overeen gekomen, om ter bevrediging van de duizende beminde en onbeminde onderdanen, eenige geheel Hollandsche karrikaturen de lucht in te zenden, en de heer van Hall heeft daartoe bereidvaardig afgestaan alles wat hij *en portefeuille* heeft, als:

zijn ministerieel programma van 27 April;
zijn wetsontwerp, regeling van toeverzigt genoemd;
zijn memorie van toelichting *zoo gezegd*,
en zijn diplomatieke nota's.

Op de aanmerking van den heer Lassaigne dat volgens zijn en tegelijk ook zijns broeders half officieel orgaan, de van ouds vermaarde »*Amsterdamsche Courant*" die als Hollander nooit iets spreekt dan de waarheid (1), al die dingen welke zijn Broeder *per excellence* hem daar zoo even had aangeboden, geen karrikaturen, maar meesterstukken waren van menschelijke wijsheid en Nederlandsche wetgeving, heeft alstoen de heer van Hall in populairen stijl, heel zoo eigen, er op gevloekt, dat de geheele boel, zoo als hij ze hem daar gepresenteerd had, het grootste, oorspronkelijkste en nieuwste karrikatuur was, dat er gemaakt kon worden op de Nederlandsche Grondwet, op de vrijheid van godsdienst, en op de eerlijkheid en goede trouw der Hollanders;

---

(1) Zulk eene tirade leest men inderdaad in de *Amsterdamsche*, midden onder allerlei aandoenlijke onwaarheden. 't Is zot. Alsof Hollander wezen en waarheid spreken synoniem waren. Maar gesteld eens dat die konklusie doorging, hoe veel Hollandsch bloed »van vreemde smetten vrij" zou er dan wel door de adertjens van den heer van Hall en van zijne bejaarde Amsterdamsche vrienden kruipen?

Hoe veel waarheid b. v. ontdekt ge in den jongsten uitval der *Amsterdamsche* tegen het *Handelsblad*? immers geen enkele.

en dat hij, van Hall, die van oudsher al, om hare onbeduidendheid en oppervlakkigheid wijd vermaarde *Amsterdamsche Courant* uitlachte om het tegendeel — niet te zeggen, maar te bewijzen.

Voorts zou de heer van Hall, die wel een weinig gelijkenis heeft op den heer Lassaigne (het eigenaardige van beider kunstoefening, — de laatste zich vasthoudende aan de wolken en de eerste aan den stormwind der booze hartstogten — alsmede het gevaar dat die broodwinnigen vergezelt, maakt ze dra tot vrienden), zich nog al ongunstig hebben uitgelaten over de onuitstaanbare flaauwiteiten die *hun* Courant dagelijks uitkraamt, en moet hij, om zich te wreken over het, tegen beter weten aan, ontkennen der *Amsterdamsche*, van nu geen *half-officieel* orgaan van het zinkende ministerie meer te willen zijn, den heer Lassaigne volmagt hebben verleend om al het politieke gebrabbel van die Courant, waarvan eindelijk, (na jaren geduld helaas, zich ook de stad Amsterdam ontdaan heeft,) — als behelzende eene zeer eigenaardige karikatuur op het gezond verstand en de Hollandsche taal; zijn ministerieele karrikaturen achter op te zenden, "maar »in de tegenovergestelde rigting".

Naar luid dierzelfde mededeelingen zou *onze kommissarie in de provincie* »stelligen last hebben, zorg te dragen, dat er van die prullen niets opgedischt of weer op de aarde gebragt werd, de heer van Hall zich overtuigd houdende, »in gemoede" alleen op die wijze er in te zullen slagen", om de begane misstappen van hem en zijne vrienden, »te herstellen."

Ach, dat de mededeeling echt ware! Maar wij twijfelen er hard aan, want de Haagsche klerk voor het *Journal des Débats* is zoo'n slechte bron; en is er zoo aan gewoon zonder blieken of blozen, op zijn Fransch als de *Amsterdamsche* op zijn Hollandsch, met de waarheid te sollen. Daarom wij hechten er niet veel aan, de teleurstelling zou al te groot wezen.

Maar mogt het gebeuren, de natie zou er en den heer van Hall en zijn kollega Lassaigne" zeker dankbaar voor zijn »want er zou iets" gedaan zijn en »*met voordeel gedaan zijn*", om de oorzaken van spanning en misverstand te doen ophouden."

En zoo de heer van Hall kon besluiten, de luchtreis mee te maken en dan ('t zou jammer zijn van de heer Lassaigne) voor goed te verhuizen, ach, 't zou onbetaalbaar wezen, en eene meer nationale snaar doen trillen dan waarvan de *Amsterdamsche* begrip heeft.

(1) De heer van Reenen had zich als burgemeester, in een gelukkig oogenblik, eene onbetwiste populariteit verworven. Het eenvoudig feit der fattering van eene petitie der Amsterdamsche jongens, die verlof vroegen, eder gewoonte op de beurs te mogen loopen trommelen met kermis, was — ieder herinnert het zich — du luid toegejuichte daad, waarmede de heer van Reenen, die overigens een geschikt mensch scheen, zich den toegang baande tot de altijd zeer burgemeesterlijkgezinde harten der Amstelaren. De heer van Reenen was geen voorstander van des heeren Thorbeckes gemeentewet; de oude heer Floris van Hall meende te regt, dat hij den jeugdigen heer Gerlach van Reenen nog al naar zijne hand zou kunnen zetten. De heer van Reenen was niet over de huizen bij de aanbieding eener portefeuille, hij aanvaardde ze met weinig geestdrift, omdat er de drukkende servitude aan verbonden was, dat een groot, en beroemd man had toebehoord en door den vingerdruk van een nog jeugdig, schoon geacht man zich niet gemakkelijk zou laten open- en digtdoen. De heer van Reenen nam den zetel in van Thorbecke.

Nu komen er weer petitiën. In die petitiën wordt niet gevraagd of Hollandsche jongens trommelen mogen op de beurs, maar of Hollandsche mannen en vrouwen ter kerk mogen gaan, bij wien het hun gelieft. Indien de heer van Reenen blijft voortgaan, met zijne collega's om de kerken willekeurig te willen sluiten, dan, vrees ik, dat het hem niet veel zal gebaat hebben, de beurs voor de Hollandsche jongens te hebben opengesteld; en wij wenschen van harte, dat het [illegible] kerksluiting door mogt gaan, voor den heer van Reenen en zijne kollega's, in Holland, bij een trommelen op de beurs blijven moge.

Amsterdam, 26 Julij.

Men meldt uit Drenthe het in der daad zeer opmerkelijke feit, dat de ziekte, die sedert eenige jaren onder de aardappelen heerscht, op eene dergelijke wijze zich schijnt over te planten op de te velde staande stamboonen. Sedert eenige dagen, ziet men op enkele akkers dit gewas in eenen staat van verkwijning, zoodat zij blad en bloesem laten vallen, terwijl andere daarnaast zijnde, schijnbaar gezond blijven; de stam en bladsteelen der aangetaste boomen worden glasachtig en broos; zoodat zij bij de minste aanraking afbreken, of de bladen worden zwart en krimpen in, indien zij blijven staan.

(1) Ingezonden.

Men schrijft ons uit Boxtel, dd. 25 Julij:

»Heden had alhier de trekking plaats van de loterij, ten behoeve der noodlijdenden, ondersteund door de Vereeniging van den H. Vincentius a Paulo, te Boxtel.

»Zoowel de aard en talrijkheid der ingezonden voorwerpen, als het getal der geplaatste loten, hebben onze verwachting verre overtroffen. Wij gevoelen ons dan ook gedrongen, om, langs dezen weg, onzen opregten en hartelijken dank te betuigen, vooral ook aan diegenen, buiten de gemeente, welke door het inzenden van voorwerpen of het plaatsen van loten, onze pogingen tot verzachting van het lot der Armen zoo liefderijk en krachtdadig hebben ondersteund. 's Hemels zegen valle hun voor dit liefdewerk in ruime mate ten deel!"

Wij vernemen heden, dat verzonden zijn aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal adressen, gelijkluidende met dat in ons Nommer 1889 medegedeeld of daarmede overeenstemmende, uit

Veghel	met	240	naamteekeningen.
Slooten (pr. Vriesland)	»	25	»
S. Heer Abtskerke	»	344	»
Roermond	»	2000	»
Weert	»	600	»
Stampreij	»	150	»

Het *Handelsblad* berigt, per telegraaf, uit Weenen, dd. 26 Julij: »Gisteren is eene cirkulaire nota van de Turksche regering aan de vertegenwoordigers van alle mogendheden, te Konstantinopel aanwezig, hier ontvangen. In die nota protesteert de Porte tegen het bezetten der Donau-vorstendommen door de Russen, en wordt ook geantwoord op het manifest van Keizer Nikolaas en op de cirkulaire van den graaf van Nesselrode. Dit antwoord is in zeer gematigden toon vervat, en eindigt met het herhaalde voorstel tot het zenden van een buitengewonen gezant naar Petersburg."

Men schrijft uit Triëst, 26 Julij. *De Overlandmail* is heden alhier gearriveerd.

BATAVIA, 7 Junij. Aangekomen de schepen: *Willem Barendsz.*, kapt. W. Landzaat; *Christina*, kapt. . . . . ., *Dyonisia Catharina*, kapt. C. J. Jaski; *Valparaiso*, kapt. G. W. Kernkamp, kapt. *P. Schuurman*.

Koffij genoteerd f 26, Suiker n°. 16 f 12½, Manufacturen stil. (*Amst. Courant.*)

Z. M. heeft benoemd tot substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Haarlem, Mr. M. S. F. de Moraaz Imans, burgemeester van Heemstede en plaatsvervanger in opgemelde regtbank.

Z. M. heeft, met intrekking van het besluit van 17 Junij 1853, zooveel betreft de benoeming van een burgemeester van Bommenede en Bionia en Zonnemaire, tot burgemeester dier gemeenten benoemd Mr. J. Moolenburgh. Voorts tot burgemeester van de beide Noordwijken c. s. W. C. van den Brandeler, met toekenning van eervol ontslag als burgemeester van Molenaarsgraaf, Bleskensgraaf, Brandwijk, Hofwegen en Wijngaarden, en tot burgemeester van Vlaardinger Ambacht en Zouteveen A. van Linden van den Heuvell.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Julij. Bij de behandeling van het geding van de korrespondenten der vreemde dagbladen is door het Keizerlijk hof van Parijs beslist, dat de regering geen regt heeft om naar willekeur de per post verzonden brieven te openen, en de aldus opgespoorde geheimen in regten te vervolgen. Men schijnt echter die hoop te voeden van regeringswege, dat, bij de behandeling dier zelfde zaak voor het Hof van Amiens, een ander gevoelen zal uitgesproken worden.

— Sedert een paar dagen loopt alhier het gerucht, dat de Keizer voornemens is tegen 15 Augustus e. k. eene algemeene [illegible] verbannen [illegible]

— Men leest in de *Constitutionnel* »Men spreekt veel van de vredelievende gezindheid van Keizer Nicolaas; de geruststellende gezegden die hij tot de gezanten der westersche mogendheden zou gesproken hebben, gaan van mond tot mond. Maar wij zouden gaarne iets willen hebben van meer stelligen en ernstigen aard: wij zouden daden willen zien, en tot nog toe kunnen wij niet bemerken dat hij er op bedacht is door daden waarborgen van zijne gematigdheid te geven.

»Hoe het zij, Ruslands gestadige krijgstoerustingen zijn eene zonderlinge betooning van vredelievendheid. En handelde Keizer Nikolaas aldus voor dat hij het antwoord van den Franschen minister van Buitenlandsche Zaken op de tweede cirkulaire van den Russischen rijkskanselier ontvangen had, wat zal hij dan doen na de lezing van dat stuk, hetwelk hem eerst den 21sten dezer moet toegekomen zijn?

De *Independance* heeft berigten uit Konstantinopel van den 14, die alles behalve vredelievend luiden; doch het Blad voegt er bij dat men te Konstantinopel de zaken met duistere blikken beschouwt. Den 15 zijn 4 schepen van de Turksche vloot de Zwarte Zee ingestevend om de Russische kruizers te bewaken.

MADRID, 20 Julij. Bij koninklijk dekreet is ingesteld eene algemeene direktie voor de munt, de mijnen en de regie, terwijl tot direkteur benoemd is de heer Arribau.

ENGELAND.

LONDEN, 26 Julij. Gisteren heeft Lord Derby in het Huis der Gemeenten een amendement voorgesteld, strekkende om den duur der aanhangige wet op het successie-regt te beperken. Dit amendement werd verworpen met 102 tegen 68 stemmen.

— Tegen het staatstoezigt op de nonnenkloosters, is thans een formeel protest ingediend door een groot aantal Engelsche Katholieken, allen tot de aanzienlijkste en geachtste mannen des lands behoorende, die verklaren dat niemand beter dan zij in de gelegenheid zijn om te weten of er in de kloosters gevaar is voor de persoonlijke veiligheid der kloosterlingen, en zij ontkennen dit ten stelligste. Het is, gelijk zij plegtig verklaren, eene geheel ongegronde onderstelling dat in het Vereenigd Rijk vrouwen tegen haren wil in kloosters gebragt zijn of gebragt kunnen worden. Zij zeggen ten volle bekend te zijn met de inwendige huishouding der kloosters, zoo naauwkeurig bekend, dat zij niet konden worden misleid; en op grond dezer naauwkeurige en stellige kennis verklaren zij plegtig en op hun woord van eer, dat er »geen enkel beletsel van stoffelijken aard bestaat hetwelk een kloosterling belet des verkiezende het klooster te verlaten."

— De primaat van Ierland, Mgr. Cullen, heeft in een herderlijken brief verklaard dat den kloosterlingen geen geweld aangedaan wordt, en dat hun somtijds zelfs door de Kerk vrijheid gegeven wordt om in de wereld terug te keeren.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 26 Julij. De aanmatigingen van het Deensche in de nabijheid van Altona gestationeerde wachtschip, dat de scheepvaart op de Elbe buitengemeen belemmert, hebben op nieuw aanleiding gegeven tot zeer ernstige klagten der Hannoversche regering bij den Duitschen bondsdag. Daar gelijksoortige klagten van de zijde van Hamburg en Mecklenburg-Schwerin zijn ingebragt, verwacht men, dat er maatregelen zullen genomen worden, om aan dit misbruik een einde te maken.

BERLIJN, 25 Julij. Men leest in de *Zeit*: »Het laatste woord is nog niet gesproken in de gewigtige aangelegenheid, welke voor het oogenblik de belangstelling schier van alle andere zaken aftrekt; het schijnt zelfs dat de onderhandelingen langer zullen aanhouden dan aanvankelijk verwacht kon worden. Het Petersburger kabinet schijnt van de overige Europesche mogendheden niet één gezamenlijk voorstel van bemiddelende strekking ontvangen te hebben, maar eene geheele verzameling van voorstellen, waaruit het de keuze heeft. Nimmer nog is Ruslands wereldbeheersching beter uitgekomen dan thans. De voldoening die het van de Porte voor herhaalde trouwbreuk (?) vorderde, heeft het door de bezetting der Donau-vorstendommen in ruime mate zelf genomen; en terwijl het alzoo, onbekommerd om het oordeel der wereld, naar eigen goedvinden handelt, zijn die beide mogendheden welke schijnbaar voor de Porte partij gekozen hebben, bezig met de schriftelijke wederlegging der depêches, die de Russische rijkskanselier aan de vertegenwoordigers van Rusland in het buitenland gezonden heeft om hen met de inzigten van hunnen meester bekend te maken.

WEENEN, 23 Julij. Het bevestigt zich dat een buitengewoon koerier naar Petersburg de verklaring der Porte overbrengt, dat zij de bemiddeling der groote mogendheden aanneemt. Van het antwoord [illegible] Een korrespondent der *Independance* verzekert dat de hertog van Nemours, wiens reis naar Weenen bekend is, aldaar zijnen neef, den graaf de Chambord zal bezoeken.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 27 Julij.

GRAANMARKT.

Roode Terwe tot verhoogde prijzen met veel handel ter berzending, Poolsche tot ruim vorige prijzen, echter alleen bij gerijven! verkocht in Entr.: 128 ℔ Pommer f 310; 127, 128 ℔ Rijn f 310; 127 ℔ dito f 305 aan de Zaan; 130 ℔ r. Odessa f 314; 130 ℔ mind. dito f 305; in cons.: 130 ℔ Rijn f 325; 127 ℔ Norder f 295; 127 ℔ o. Groni. f 293; 127 ℔ p. b. Pools f 348, 350; 126, 127 ℔ mind. dito f 327, f 328.

Rogge in enkele gevallen iets hooger, doch met beperkten handel: 123 ℔ Pruiss. f 225; 121 ℔ dito f 215; 115, 116 ℔ ö. Gedr. f 188, 190; 118 ℔ n. Petersb. f 200; 121 ℔ [illegible]

gas f 225.

In Garst, Haver en Boekweit ging niets om.

Op 9 vaten Olie dadelijk $66\frac{1}{2}$; in April ek. 68; Aug. $66\frac{1}{2}$; Sept. 67 £. *Lijnzaad* een doen: 105/6 ℔ Egyptisch f 295! *Raapolie* op 6/w. f $37\frac{1}{2}$; Vliegend f $36\frac{1}{2}$; 1°. Mei ek. f $38\frac{1}{2}$. Sept. f $36\frac{3}{4}$; Oct. f $37\frac{1}{2}$; Nov. f 38; Dec. f $38\frac{1}{4}$. *Lijnolie* op 6/w. f $32\frac{1}{2}$; Vliegend f $31\frac{1}{2}$. *Hennepolie* op 6/w. f 38; Vliegend f 37.

ROTTERDAM, 16 Julij. Tarwe. 155/2 ℔ witb. Pools. f 350; 160/2, 162/2 ℔ Hoogl. Kleefs. f 350, 360. — Rogge. 144/2 ℔ nieuwe Fransche f 215.

SCHIEDAM, 26 Julij. Gerst. Verkocht: 130/2 ℔ Koersche f 204 6/w., f 205 3/m.; 131/2 ℔ Libau f 205 kont. — Moutwijn f 21; Jenever f 24,50; Amst. Proef f 25,75, per Ned. vat zonder fust, zonder belasting.

ANTWERPEN, 26 Julij. *Koffij.* Markt ferm. Er zijn gedaan 800 b. Dom.

Granen. Met weinig omgang, doch de prijzen souteneeren zich goed.

LONDEN, 25 Julij. *Ruwe Suiker. Vreemde* ferm en zeilende ladingen blijven goed gevraagd tot 21 a 24 s. voor blond Havana. *Geraffineerd.* Met kooplust en gesouteneerde prijzen; lompen gemeen a fijn 46 s. 6 d. a 48 s. 6 d.; brume 46 s.

Koffij. Native Ceylan. Met weinig handel, doch ferm, en niet onder 46 s. te koop. Plantage ferm; beste soorten meer gevraagd.

Thee. Ferm tot volle prijzen voor groen en zwart; de omzet is gering.

Katoen. Gevraagd en gesouteneerd tot vorige prijzen.

LIVERPOOL, 23 Julij. *Katoen.* De markt sluit zeer ferm, zonder verandering in de koers van gisteren. Er zijn gedaan 10,000 b.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		26 JULIJ $4\frac{1}{2}$ u. gebl.	27 JULIJ 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{3}{4}$	$63\frac{3}{4}$ a	$63\frac{13}{16}$	$63\frac{13}{16}$
Dito Dito	3	$76\frac{11}{16}$	$76\frac{11}{16}$	$76\frac{5}{8}$	
Dito Dito	4	$95\frac{11}{16}$	$95\frac{11}{16}$	$95\frac{3}{4}$	
O. T. Leening 1844	4				
Amortis. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	$94\frac{5}{8}$			
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	$126\frac{1}{4}$	$126\frac{1}{4}$		
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	$2\frac{1}{2}$				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		$53\frac{3}{16}$			
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE, Nieuwe	1	$23\frac{3}{8}$	$23\frac{1}{4}$	$23\frac{5}{16}$	
Dito	3	$47\frac{3}{4}$			
Dito Binnenl. à 6/m.		$43\frac{3}{16}$	$43\frac{1}{8}$	$43\frac{3}{16}$	
Coup. Bewijzen.		$6\frac{3}{8}$	$6\frac{1}{4}$	$6\frac{3}{8}$	
Amortisable Schuld		$7\frac{5}{16}$	$5\frac{5}{16}$		
PORTUGAL te Londen	5	$41\frac{3}{8}$	$41\frac{1}{8}$	$41\frac{1}{2}$	
Dito Dito	4	$38\frac{1}{2}$	$38\frac{7}{16}$	$38\frac{9}{16}$	
RUSLAND bij *Hope* 1798 en 1816	5	$108\frac{1}{8}$	$108\frac{7}{8}$		
Dito Dito 1828 en 1829		108	$107\frac{7}{8}$	108	
Cert. bij d°. 1831 en 1833		$98\frac{1}{4}$			
Dito	$4\frac{1}{2}$	$100\frac{1}{8}$			
Dito bij *Hope*	4	$93\frac{3}{8}$			
Dito bij *Stieglitz en C°.*		$92\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{2}$		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Certs. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	75			
Cert. van dito		$75\frac{1}{4}$	$75\frac{1}{4}$	$75\frac{5}{16}$	
POLEN, Certifikaten	4	$85\frac{7}{8}$	86	$86\frac{1}{16}$	
Dito Aand. à fl. 500			$160\frac{3}{4}$		
Dito met Lot. à 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		$4\frac{3}{8}$	$4\frac{5}{8}$		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	$82\frac{3}{8}$	$82\frac{1}{4}$	$82\frac{5}{16}$	
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$42\frac{7}{16}$	$42\frac{7}{16}$		
Dito 1851	$2\frac{1}{2}$	$42\frac{3}{8}$	$42\frac{5}{16}$	$42\frac{3}{8}$	
Dito 1849	5	$94\frac{13}{16}$	95		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B.	5	$94\frac{13}{16}$	95		
Aand. met Loting fl. 500 f					
Nieuwe dito 250		367			
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	$98\frac{1}{4}$			
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	$4\frac{1}{2}$	$80\frac{3}{4}$	$80\frac{5}{8}$		
MEXICO, Nieuwe	3	$26\frac{7}{16}$	$26\frac{1}{16}$		
VENEZUELA £ 100	$3\frac{1}{2}$				
GRENADA à £ 100	2				
Dito Uitgestelde		$9\frac{1}{8}$	$9\frac{1}{16}$	$9\frac{3}{16}$	
EQUADOR à £ 100					

Mexiko onbepaalde $26\frac{5}{16}$, $\frac{5}{8}$.

Binnenl. noch Buitenl. effekten hebben bij tragen handel noemenswaardig gevarieerd, alleenlijk was naar Met. en Mexicanen tot hooger prijzen veel vraag.

Koers van geld. Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt, Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f	56[illegible]		Livorno	2/m. f	$39\frac{1}{2}$
„	zigt „	$56\frac{5}{8}$		Napels	„ „	$81\frac{5}{8}$
Bordeaux	2/m. „	$55\frac{7}{8}$		Petersburg	„ „	1,86
„	2/m. „	$56\frac{1}{8}$		Weenen	6/w. „	$32\frac{1}{8}$
Madrid	3/m. „	245		Augsburg	„	$35\frac{3}{8}$
Cadix	„ „	245		Frankfort	„	$99\frac{1}{4}$
Seville	„ „	242		Hamburg	2/m.	[illegible]
Bilbao	„ „	243		„	zigt	[illegible]
Lissabon	„ „	$41\frac{1}{2}$		Londen	2/m.	[illegible]
Porto	„ „	$41\frac{1}{2}$		„	zigt „	11,80
Genua	2/m. „	$46\frac{5}{8}$		Rotterdam	„	[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 26 Julij. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. $56\frac{1}{8}$, 1840/1842 $4\frac{1}{2}$ pc. 98; 1848, —; Spanje 1—3 pc. $22\frac{5}{8}$; Binnenl. 3 pc. $43\frac{1}{4}$; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. $85\frac{1}{2}$.

PARIJS, 26 Julij. Fransche 3 pCt. 78.20; $4\frac{1}{2}$ pCt. 103 05; Spanje 3 pCt. Binnenl. $42\frac{7}{8}$; id. 1 pCt. $22\frac{7}{8}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pCt. 98; Met. 5 pCt. $87\frac{1}{2}$.

LONDEN, 26 Julij. Cons. kont. $98\frac{3}{8}$ a —; op tijd $98\frac{3}{8}$ a —; Braz. 101 a 102; 1829/39 — a —; 1852 99 a $99\frac{1}{2}$; Den. 3 pc. — a —; 5 pc. — a —; Ecuad. $5\frac{1}{8}$ a $5\frac{3}{8}$; Gren. $21\frac{1}{2}$ a 22; Uitgest. $9\frac{1}{8}$ a $9\frac{3}{8}$; Mexiko Nieuwe $26\frac{1}{4}$ a —; Peru $4\frac{1}{2}$ pc. N. 84 a 85; Uitgest. $58\frac{1}{2}$ a $59\frac{1}{2}$; Rusl. 1822 5 pc. $118\frac{1}{2}$ a 119; (N.) $4\frac{1}{2}$ pc. $100\frac{3}{4}$ a $101\frac{1}{4}$; Portugal 5 pc. — a; 4 pc. $43\frac{1}{2}$ a 44; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. $23\frac{1}{4}$ a —; 3 pc. $47\frac{1}{2}$ a $47\frac{3}{4}$; Coup. cert. $6\frac{1}{4}$ a —; Passive — a —; Holl $2\frac{1}{2}$ pc. $64\frac{1}{2}$ a 65; id. 4 pc. $97\frac{1}{2}$ a 98; Venez. — a —; Uitg. — a —; Wissel op Amsterdam f $11.88\frac{3}{4}$; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 26 Julij. Met. 5 pc. $94\frac{1}{4}$; Bank-Aktien 1403; Wissel op Londen 10.42; Zilver 9.

BERLIJN, 25 Julij. Schuldbr. $3\frac{1}{2}$ pc. $93\frac{1}{4}$; Loten $142\frac{1}{2}$; Rusl. Stiegl. 4 pc. $97\frac{3}{4}$; Pools. 4 pc. $91\frac{1}{4}$; Loten fl. 500 $92\frac{1}{4}$; Oost. Met. 5 pc. $88\frac{1}{2}$; Amsterdam zigt $142\frac{1}{8}$, id. 2/m. $141\frac{5}{8}$.

HAMBURG, 25 Julij. Russ. Cert. 5 pc. $103\frac{1}{2}$; Oost. Met. 5 pc. $93\frac{1}{4}$; Spanje 1—3 pc. $21\frac{3}{4}$; Binnenl. 3 pc. $40\frac{1}{8}$.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Het schip Gouverneur Elzevier, Kapt. J. Kuyt n. Curacao, gisteren op den Noordwal aan den grond vastgeraakt, is weder af en op de reede ten anker gebragt.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 26 Julij. H. S. Leufstadiens, Orion, Odessa.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 18den April, op 24° Z. Br., 67° O. L. Alcijonne, kapt. Sandberg Jr. v. Batavia n. Amsterdam.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

AKYAB, Macasser, Nap: 6376 b. Rijst, 400 p. Tabak, C. Vlierboom en Zoon.

JACMEL, Broedertrouw, Dijkama: 3064 z. Koffij, 10,000 pd. Verfhout, Hoffman en Dorrepaal.

BANJOEWANGIE, Jacobus Martinus, Gagestein: 2350 b. Koffij, 1459 kann. Suiker, 497 sch. Tin, 928 b. Bindrottingen, N. H. M.

CURACAO, Piet Hein, Spaanderman. 6 b. Wol. 1 kj. Schilpad, 64 b. Divi Divi, 1 kj. boeken, H. van Rijckevorsel, 9 vtj. Oranjeschillen, 25 vtj. Divi Divi, J. J. en H. van der Meulen, te Amsterdam: ktj. Koopmanschappen, 1 partij Verfhout, 1 partij Ivoor. 466 b. Divi Divi, Order.

ADVERTENTIEN.

(3105) GETROUWD: M. LAGERWEY Wz, van Amersfoort.
en
H. M. JANSEN.

AMSTERDAM,
27 Julij 1853.

BELANGRIJK BERIGT.

Daar wij van goederhand vernemen, dat bij Heeren Curatoren en het plaatselijk Bestuur te Breda, plan bestaat om hunne goedkeuring en autorisatie te verleenen tot eene Uitbreiding van Onderwijs tegen September a. s., door het daarstellen eener Afzonderlijke Afdeeling voor Moderne Talen en Wetenschappen, bij onze zoo gunstig bekende Latijnsche Scholen, zoo verheugen wij ons in deze voorgenomen onderneming van den Wel-Edelen Zeer Geleerden Heer Dr. H. J. AERNOUT, Conrector, belast met het houden en opleiden der Kostleerlingen alhier, en vertrouwen wij met grond, dat hierdoor de bloei dier scholen niet alleen zal blijven bestaan, maar zelfs door deze uitbreiding aanmerkelijk toenemen; vermits voortaan niet alleen Jongelieden tot de Hoogescholen bestemd, alhier worden opgeleid, maar ook bepaald de zoodanigen, die tot de Koninklijke Academie voor Zee- en Landmagt te Breda alsmede tot die te Delft, bestemd zijn.

Met verlangen zien wij dan ook eerstdaags die gewenschte verandering te gemoet.

(3104) Een geacht inwoner van Breda.

ONDERWIJS.

Bij den ondergeteekende, Rector van het GYMNASIUM te *Oldenzaal*, die zich tot de opleiding van hoogstens *vijf à zes internen* tot eenig vak van hooger onderwijs bepaalt, biedt zich door vertrek gelegenheid aan, tot plaatsing van nog **TWEE JONGELIEDEN** met 1 Sept. e. k. De jongelui behoeven niets mede te brengen dan hunne kleederen, al het overige wordt hun verstrekt. Zij zijn in de gelegenheid 4 nieuwe, 2 oude en 2 oostersche talen te leeren naar verkiezing, en het verdere wat tot eene beschaafde opvoeding behoort. Voor kost en leergeld betaalt men slechts f **350**. De zekerste inlichtingen en guarantien zijn bij verschillende achtenswaardige personen verkrijgbaar.

Ook voor bezoekers, die verkiezen bij anderen in te wonen, blijft hij het Gymnasium, dat reeds zeer bloeijende is, in de aandacht van Ouders en Voogden aanbevelen.

Tot nadere informatien vervoege men zich met *franco* brieven aan het adres van F. C. SOER, Litt. Hum. Doct.

(3099)

Te Huur OM TERSTOND TE KUNNEN AANVAARDEN te *Maarssen* nabij *Utrecht*: Een **HEEREN-HUIS** met **TUIN**, het Huis voorzien van zeven net behangene gestukadoorde KAMERS, MEIDENKAMER, KEUKEN en KELDER, benevens WASCH- en TURFHOK; zeer aangenaam gelegen aan de rivier de *Vecht*, en te bevragen bij B. NIEUWENHUISEN, Makelaar aldaar. (3103)

Iemand de **GRUTTERIJ** grondig verstaande en van goede getuigschriften voorzien, zag zich gaarne tegen November of eerder bij R. G. geplaatst. Adres per *franco* brieven onder de letters M. E. E. L. bij de Boekhandelaars JACOBS & MEIJERS te Amersfoort. (3107)

STOOMJAGTEN

varende tusschen

ROTTERDAM, MIDDELBURG,

en op alle daar tusschen gelegen plaatsen.

Voor de Maand AUGUSTUS 1853.

Van *Rotterdam.*				Van *Middelburg.*			
Maandag	1,	's morg.	3 u.	Maandag	1,	's morg.	$8\frac{1}{2}$ u.
Dingsd.	2,	„	3 „	Dingsdag	2,	„	$9\frac{1}{2}$ „
Woensd.	3,	„	4 „	Woensd.	3,	„	$10\frac{1}{2}$ „
Dond.	4,	„	$4\frac{1}{2}$ „	Donderd.	4,	„	11 „
Vrijdag	5,	„	5 „	Vrijdag	5,	„	$11\frac{1}{2}$ „
Zaturd.	6,	„	6 „	Zaturd.	6,	's midd.	12 „
Zondag	7,	„	7 „	Zondag	7,	„	12 „
Maand.	8,	„	$7\frac{1}{2}$ „	*Maand.	8,	's morg.	2 „
Dingsd.	9,	„	8 „	*Dingsd.	9,	„	2 „
†Woensd.	10,	„	$9\frac{1}{2}$ „	*Woensd.	10,	„	$2\frac{1}{2}$ „
†Dond.	11,	„	$9\frac{1}{2}$ „	*Donderd	11,	„	3 „
†Vrijdag	12,	„	$9\frac{1}{2}$ „	Vrijdag	12,	„	4 „
†Zaturd.	13,	's midd.	12 „	Zaturd.	13,	„	5 „
†Zondag	14,	„	12 „	Zondag	14,	„	$6\frac{1}{2}$ „
†Maand.	15,	„	12 „	Maandag	15,	„	8 „
Dingsd.	16,	's morg.	3 „	Dingsd.	16,	„	9 „
Woensd.	17,	„	4 „	Woensd.	17,	„	10 „
Dond.	18,	„	4 „	Dond.	18,	„	11 „
Vrijdag	19,	„	4 „	Vrijdag	19,	„	$11\frac{1}{2}$ „
Zaturd.	20,	„	5 „	Zaturd.	20,	's midd.	12 „
Zondag	21,	„	6 „	Zondag	21,	„	12 „
Maand.	22,	„	7 „	*Maand.	22,	's morg.	$2\frac{1}{2}$ „
Dingsd.	23,	„	8 „	*Dingsd.	23,	„	$2\frac{1}{2}$ „
†Woensd.	24,	[illegible]	$9\frac{1}{2}$ „	*Woensd.	24,	[illegible]	[illegible]
†Dond.	25,	[illegible]	[illegible]	[illegible]			
†Vrijdag	26,	„	$9\frac{1}{2}$ „	*Vrijdag	26,	„	$3\frac{1}{2}$ „
†Zaturd.	27,	's midd.	12 „	Zaturdag	27,	„	4 „
†Zondag	28,	„	12 „	Zondag	28,	„	$5\frac{1}{2}$ „
†Maand.	29,	„	12 „	Maandag	29,	„	7 „
Dingsd.	30,	's morg.	3 „	Dingsd.	30,	„	8 „
Woensd.	31,	„	3 „	Woensd.	31,	„	9 „

Op de dus † gemerkte dagen zal bij geregelde aankomst van den Spoortrein, te Rotterdam die aankomst worden afgewacht.

Op de dus * gemerkte dagen treft men gewoonlijk de van Rotterdam naar Nijmegen varende Stoomboot te Dordrecht aan.

In Correspondentie met Diligence-diensten tusschen Middelburg en Vlissingen, Zierikzee en het Veer te Zijpe; Goes en het Veer te Wolfaartsdijk.

De Goederen kunnen tot één uur vóór de Afvaart bezorgd worden; later aangebragt, blijven dezelve tot de volgende reis liggen. (3098)

(3102) Bij LUTKIE & CRANENBURG te 's Bosch, is heden van de pers gekomen en verkrijgbaar gesteld eene Nieuwe Uitgave van

de Liefdevlammen van Jezus,

door den Eerw. Heer D. PINARD.

Vermeerderd met een doelmatig aanhangsel, bevattende de gewone Oefeningen en Gebeden.

Prijs: Ingenaaid f 0.50 met gedrukten omslag.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en wordt met succes gedebiteerd:

INLICHTINGEN EN OPMERKINGEN

over het

Adres der Bisschoppelijke Klerezij

aan Z. M. den KONING gedagteekend 14 April 1853.

(1 Joannes II: 19,)

Aangeboden aan Katholieken en Protestanten, door een R. C. Pastoor. Prijs . . . . 25 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever